

CALVIJN EN DE OVERHEID

Hoe Calvijn dacht over de roeping van de overheden, is door hem in allerlei geschriften beschreven en verdedigd. Hij wees erop dat de overheden niet alleen in burgerlijke zaken hun gezag moesten doen gelden, maar ook op het terrein van de godsdienst. Hij wees daarbij op de heilige koningen, die in Gods Woord het meest worden geprezen, omdat zij de vervallen of verstoorde dienst van God hebben hersteld en bezorgd zijn geweest dat de godsdienst onder hun regering zuiver en ongeschonden bloeien mocht. De koningen daarentegen die dit niet deden, worden gerekend tot hen die onbehoorlijk regeerden. Calvijn:

"Ook in de Schrift worden Godvrezende koningen met name om deze reden het meest geprezen, dat zij de vervallen of verstoorde dienst van God weer opgericht hebben, of ervoor gezorgd hebben dat de godsdienst onder hun regering weer zuiver en ongeschonden kon bloeien. Daarentegen rekent

Calvijn: in de Schrift worden Godvrezende koningen vooral hierom het meest geprezen dat zij de vervallen of verstoorde dienst van God weer opgericht hebben.

de gewijde geschiedenis het tot de tekortkomingen van de anarchie dat er geen koning in Israël was en ieder dus maar deed wat hem goed dacht (Richt. 21:25). Daarmee wordt de dwaasheid aangetoond van hen die vorsten alleen maar bezig willen laten zijn met de rechtshandhaving onder mensen, zonder aandacht aan God te schenken. Alsof God hen in Zijn Naam aangesteld zou hebben om ze aardse geschillen te laten beslechten, en Hij voorbijgegaan zou zijn aan wat van veel groter belang is, namelijk dat Hij op zuivere wijze naar het voorschrift van Zijn Wet gediend wordt. Maar deze woelzieke mensen laten zich in hun verlangen om straffeloos alles op zijn kop te zetten zover meevoeren dat ze graag allen die opkomen voor de vroomheid, wanneer die aangetast wordt, uit de weg geruimd zouden zien" (Institutie, boek 4, hoofdstuk 20, paragraaf 9; vertaling: De Niet).

Wij zien hieruit weer duidelijk het standpunt van Calvijn uitgedrukt en tevens dat het neocalvinisme mijlenver van het calvinisme verwijderd is. Het ware te wensen dat men weer tot dit oude calvinisme terugkeerde. Niet omdat het Calvijn is, want oudheid op zichzelf geeft nog geen waarborg voor het goede. Maar omdat dit beginsel, door Calvijn voorgestaan, gegrond is op het onfeilbaar Woord Gods. Het neocalvinisme heeft een leer gebracht die zich wel aanpaste aan de tijdsomstandigheden, maar die de toets van Gods Woord niet kan doorstaan. Wat men uit het Nieuwe Testament al aanhaalde om deze leer goed te praten, bleek geen steek te houden. Meer dan eens is hierop onzerzijds reeds gewezen, reeds door Calvijn zijn al die ingebrachte bezwaren afdoende weerlegd. Tegenwoordig roept men wel: 'dan kunt ge alleen maar getuigen, maar verder kunt ge niet', doch mogen wij dan de beginselen maar prijsgeven en ter wille van het succes inruilen tegen andere meer liberale beginselen? Niemand die nog iets verstaat van de eis van Gods Woord, zal dit toch durven stellen. Wij hebben niet te vragen wat wij bereiken zullen, maar wat eist Gods Woord van ons. Blind in de toekomst en ziende in het gebod, dat is het waaraan wij ons te houden hebben. De uitkomst overlatende aan Hem Die alles in Zijn hand heeft, zonder Wiens wil geen koning of minister iets kan doen. Mocht het ons vergund worden dat in de praktijk te beoefenen.

- Overgenomen uit: *De Banier*, 6 augustus 1929 (herspeld)

